

ĐẢNG BỘ TỈNH THÁI BÌNH

LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÔNG NHÂN

(2008 - 2013)

ThS VŨ THỊ QUYÊN

Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an nhân dân

Chăm lo xây dựng giai cấp công nhân (GCCN) là vấn đề có ý nghĩa chiến lược, luôn được Đảng quan tâm, coi trọng, nhất là trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH và hội nhập quốc tế. Thực hiện Nghị quyết số 20-NQ/TW về “Tiếp tục xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”, Đảng bộ tỉnh Thái Bình đã chỉ đạo các cấp ủy đảng, chính quyền, đoàn thể vận dụng, cụ thể hóa phù hợp với điều kiện thực tiễn, góp phần đưa nghị quyết của Đảng vào cuộc sống.

1. Chủ trương và quá trình chỉ đạo thực hiện của Đảng bộ tỉnh Thái Bình

Nghị quyết số 20-NQ/TW, ngày 28-1-2008, khẳng định: “Giai cấp công nhân là giai cấp lãnh đạo cách mạng thông qua đội tiên phong là Đảng Cộng sản Việt Nam; giai cấp đại diện cho phương thức sản xuất tiên tiến; giai cấp tiên phong trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, lực lượng đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh; lực lượng nòng cốt trong liên minh giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức dưới sự lãnh đạo của Đảng”. Các quan điểm, nhiệm vụ và giải pháp được nêu trong Nghị quyết số 20-NQ/TW là định hướng xây dựng GCCN Việt Nam nói chung cũng như xây dựng đội ngũ công nhân lao động (CNLD) các tỉnh, thành, các ngành và các thành phần kinh tế ở các địa phương nói riêng. Nghị quyết

khẳng định: “Xây dựng giai cấp công nhân lớn mạnh là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của toàn xã hội và sự nỗ lực vươn lên của bản thân mỗi người công nhân, sự tham gia đóng góp tích cực của người sử dụng lao động; trong đó, sự lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước có vai trò quyết định”².

Quán triệt Nghị quyết số 20-NQ/TW, Đảng bộ tỉnh Thái Bình đã ban hành nhiều văn bản quan trọng. Ngày 10-4-2008, Tỉnh ủy ban hành Kế hoạch số 40-KH/TU tổ chức quán triệt, phổ biến và triển khai thực hiện các nghị quyết của HNTU 6 khóa X; ngày 20-4-2009, Tỉnh ủy phê duyệt Đề án “Xây dựng đội ngũ công nhân lao động Thái Bình thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa giai đoạn 2009-2020”; ngày 25-12-2009, Tỉnh ủy ban hành Chương trình số 31-CTr/TU “Về xây dựng, phát triển đội ngũ công nhân lao động Thái Bình giai đoạn 2010-2015” .. Các văn bản trên thể hiện sự quyết tâm

của Đảng bộ nhằm xây dựng đội ngũ CNLD tỉnh ngày càng lớn mạnh về mọi mặt, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức của cán bộ, đảng viên, CNLD và nhân dân trong tỉnh về vị trí, vai trò của GCCN và trách nhiệm của hệ thống chính trị đối với việc xây dựng đội ngũ CNLD trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH.

Trong Đề án “Xây dựng đội ngũ công nhân lao động Thái Bình thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa giai đoạn 2009-2020”, ngày 20-4-2009, Tỉnh ủy khẳng định:

“- Đội ngũ công nhân lao động là lực lượng đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa; sự lớn mạnh toàn diện của đội ngũ công nhân lao động là điều kiện tiên quyết bảo đảm thành công của công cuộc đổi mới và sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

- Xây dựng đội ngũ công nhân lao động lớn mạnh, gắn với việc thực hiện nhiệm vụ chiến lược phát triển kinh tế-xã hội của tỉnh là trách nhiệm của các cấp, các ngành và cả hệ thống chính trị và sự nỗ lực vươn lên của bản thân mỗi công nhân viên chức lao động, sự tham gia đóng góp tích cực của người sử dụng lao động”³.

Chương trình hành động số 31-Ctr/TU, ngày 25-12-2009, đã đề ra phương hướng, mục tiêu xây dựng đội ngũ CNLD: “Xây dựng đội ngũ công nhân lao động lớn mạnh về mọi mặt, đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa của tỉnh, góp phần cùng với giai cấp công nhân cả nước làm lực lượng nòng cốt trong liên minh giai cấp công nhân-nông dân và đội ngũ trí thức, trở thành nền tảng vững chắc của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thực hiện sứ mệnh lịch sử của giai cấp lãnh

đạo cách mạng thông qua đội tiên phong là Đảng Cộng sản Việt Nam; phát triển mạnh và nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của tổ chức đảng, đoàn thể trong các doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế; xây dựng tổ chức công đoàn thật sự vững mạnh, chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của công nhân lao động, tích cực tham gia xây dựng Đảng, chính quyền, giữ vững an ninh chính trị, góp phần quan trọng phát triển kinh tế-xã hội của tỉnh”⁴.

Chương trình số 31-Ctr/TU cũng nêu các nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu: *Thứ nhất*, tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng cho CNLD. *Thứ hai*, đẩy mạnh và nâng cao chất lượng đào tạo nghề, nâng cao trình độ nghề cho người lao động đáp ứng yêu cầu đẩy mạnh CNH, HĐH. *Thứ ba*, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng và chăm lo đời sống vật

chất, tinh thần cho CNLD. *Thứ tư*, đẩy mạnh phát triển tổ chức công đoàn trong các doanh nghiệp; phát huy vai trò của công đoàn và các đoàn thể khác trong xây dựng đội ngũ CNLD. *Thứ năm*, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng trong xây dựng đội ngũ CNLD⁵.

Trong Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII, ngày 1-10-2010, Đảng bộ khẳng định: “Tập trung thực hiện có hiệu quả các chương trình giải quyết việc làm, đẩy mạnh hỗ trợ đào tạo nghề, xây dựng quan hệ lao động lành mạnh, bảo đảm an toàn lao động và chấp hành các chế độ đối với người lao động trong doanh nghiệp theo pháp luật”, “thực hiện tốt chương trình xây dựng nhà ở cho công nhân các khu, cụm công nghiệp”⁶.

Giai cấp công nhân là một lực lượng nòng cốt của cách mạng, trong đấu tranh giải phóng dân tộc cũng như trong xây dựng đất nước. Trong thời kỳ CNH, HĐH, Đảng vẫn đặc biệt coi trọng nhiệm vụ xây dựng và phát triển đội ngũ CNLD. Quan điểm này luôn được các cấp bộ đảng địa phương quán triệt sâu sắc.

Như vậy, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ lần thứ XVIII khẳng định một nội dung quan trọng nhằm góp phần xây dựng đội ngũ CNLĐ tỉnh thêm vững mạnh, đó là tăng cường công tác đào tạo nghề và giải quyết việc làm cho người lao động, xây dựng quan hệ lao động hài hòa, tiến bộ, đồng thời quan tâm giải quyết tốt chính sách nhà ở cho công nhân trong các khu công nghiệp.

Song song với việc quán triệt và đề ra chủ trương, chỉ rõ các nhiệm vụ, giải pháp chung về xây dựng đội ngũ CNLĐ, Đảng bộ tích cực chỉ đạo xây dựng đội ngũ CNLĐ trên các mặt. Ngày 8-5-2013, Tỉnh ủy ban hành Chương trình hành động số 26-CTr/TU “Về việc thực hiện Nghị quyết số 21-NQ/TW của Bộ Chính trị về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế giai đoạn 2012-2020”. Chương trình chỉ rõ: “Tăng nhanh và mở rộng đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, nhất là đối với người lao động trong các doanh nghiệp”. Tỉnh ủy cũng chú trọng chỉ đạo tổ chức Công đoàn đảm bảo các quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng cho CNLĐ: xây dựng các tổ chức cơ sở đảng và tổ chức công đoàn trong các doanh nghiệp..., tác động trực tiếp, tích cực đến đời sống, việc làm, tâm tư nguyện vọng của đội ngũ CNLĐ.

Tỉnh ủy chỉ đạo UBND tỉnh xây dựng và thực hiện Đề án đào tạo nghề, nâng cao trình độ nghề cho công nhân; thực hiện Đề án xây dựng nhà ở cho công nhân trong các khu, cụm công nghiệp; thực hiện tốt cơ chế, chính sách khuyến khích, hỗ trợ doanh nghiệp xây dựng nhà ở cho CNLĐ; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc chấp hành pháp luật lao động trong các doanh nghiệp; xử lý nghiêm minh các vi phạm chế độ, chính sách đối với người lao động; thực hiện tốt công tác thi đua, khen thưởng trong các doanh nghiệp...

Tỉnh ủy chỉ đạo Liên đoàn Lao động tỉnh xây dựng và thực hiện Đề án giáo dục, bồi dưỡng nâng cao nhận thức cho công nhân về chính trị, tư tưởng, về quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; về vị trí, vai trò của GCCN và tổ chức Công đoàn Việt Nam; thực hiện các chính sách, pháp luật liên quan đến đội ngũ CNLĐ, nhất là *Bộ Luật lao động, Luật Công đoàn, Luật Doanh nghiệp...* Liên đoàn Lao động tỉnh phối hợp chặt chẽ với chính quyền các cấp, các ngành chức năng xây dựng và thực hiện kế hoạch, chương trình thanh tra, kiểm tra việc chấp hành pháp luật lao động trong các doanh nghiệp; kịp thời tham mưu xử lý vi phạm và giải quyết tranh chấp hợp đồng lao động theo đúng pháp luật, góp phần xây dựng quan hệ lao động hài hòa, ổn định và tiến bộ trong doanh nghiệp. Đảng ủy khối doanh nghiệp tỉnh thường xuyên quan tâm đến việc xây dựng, củng cố và phát triển tổ chức đảng trong từng loại hình doanh nghiệp, nhất là trong các doanh nghiệp của tư nhân và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Các tổ chức đảng trong doanh nghiệp tập trung cùng lãnh đạo doanh nghiệp tháo gỡ khó khăn, duy trì và phát triển sản xuất, kinh doanh, đảm bảo việc làm, nâng cao thu nhập cho người lao động; giải quyết tốt mối quan hệ hài hòa giữa lợi ích của chủ doanh nghiệp, lợi ích của người lao động và lợi ích của Nhà nước; Đoàn Thanh niên làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức chính trị tư tưởng, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cho CNLĐ trẻ trong doanh nghiệp.

2. Kết quả và một số kinh nghiệm

Qua việc nghiêm túc học tập, nghiên cứu, quán triệt thực hiện Nghị quyết số 20-NQ/TW, các cấp ủy, chính quyền, ban, ngành, đoàn thể

trong tình đã nhận thức sâu sắc hơn vai trò, trách nhiệm của mình, tích cực triển khai thực hiện khá đồng bộ các nhiệm vụ xây dựng và phát triển đội ngũ CNLĐ. Công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng cho CNLĐ được tăng cường.

Công tác đào tạo nghề, nâng cao trình độ nghề, giải quyết việc làm cho người lao động được quan tâm, tổ chức thực hiện ngày càng chặt chẽ và hiệu quả; mạng lưới cơ sở dạy nghề hình thành và phát triển theo quy hoạch, cơ bản đáp ứng được nhu cầu đào tạo nghề. Trong 5 năm (2008-2013), “có 151.600 lao động được tuyển sinh đào tạo nghề, nâng số công nhân lao động đã qua đào tạo nghề chiếm gần 78% tổng số công nhân lao động trong các loại hình doanh nghiệp của tỉnh”⁸.

Các giải pháp bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng và chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho CNLĐ được chú trọng, bước đầu xây dựng được quan hệ lao động hài hòa, ổn định và tiến bộ trong doanh nghiệp. Công tác phát triển tổ chức đảng, đoàn thể trong doanh nghiệp được quan tâm và thực hiện hiệu quả. Tổ chức công đoàn được củng cố, có sự phát triển mạnh, thể hiện tốt hơn vai trò của mình và có nhiều cố gắng trong việc đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, thu hút, tập hợp CNLĐ tham gia các phong trào, các cuộc vận động; tích cực tuyên truyền phổ biến và thực hiện đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tham gia xây dựng Đảng; đồng thời phát huy vai trò là đại diện, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của CNLĐ.

Trong những năm 2008-2013, đội ngũ CNLĐ tỉnh Thái Bình đã có sự chuyển biến cả về số lượng và chất lượng. Năm 2008, số lượng CNLĐ toàn tỉnh có “khoảng 9 vạn người (lao động trực tiếp khu vực nhà nước là 9.500, khu vực ngoài

nhà nước là 71.500 người, khu vực liên doanh và 100% vốn nước ngoài là trên 9.000)”⁹. Đến năm 2013, số CNLĐ toàn tỉnh là 85.800 người (lao động trực tiếp khu vực nhà nước là 2.307 người, khu vực ngoài nhà nước là 83.493 người), CNLĐ nữ chiếm tỷ lệ khoảng hơn 50%¹⁰.

Về chất lượng, trình độ học vấn, tay nghề của đội ngũ CNLĐ tỉnh cũng liên tục được nâng cao, năm 2008, tỷ lệ lao động qua đào tạo chiếm 36,8% tổng số CNLĐ¹¹. Tính đến năm 2013, CNLĐ đã qua đào tạo nghề chiếm gần 78% tổng số CNLĐ trong các loại hình doanh nghiệp của tỉnh¹².

Việc nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đội ngũ CNLĐ được quan tâm và đã được cải thiện đáng kể. Nhiều doanh nghiệp đã quan tâm đến việc nâng lương, đóng bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế cho người lao động, cải thiện môi trường làm việc, hỗ trợ tiền thuê nhà và đầu tư cơ sở vật chất, thiết chế văn hóa, tạo điều kiện thuận lợi để CNLĐ được tham gia vào các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao... góp phần làm cho tinh thần làm chủ, ý thức công dân, tác phong công nghiệp, kỷ luật lao động của CNLĐ được hình thành, đã và đang trở thành nguồn lực quan trọng phát triển kinh tế-xã hội theo hướng CNH, HĐH.

Tuy nhiên, hoạt động xây dựng đội ngũ CNLĐ tỉnh vẫn còn một số hạn chế: công tác tuyên truyền, giác ngộ giai cấp, bản lĩnh chính trị, hiểu biết pháp luật, xây dựng lối sống lành mạnh trong CNLĐ chưa sâu; nhận thức về Nghị quyết số 20-NQ/TW và Chương trình hành động số 31-CTr/TU ở nhiều doanh nghiệp còn hạn chế, chưa phối hợp chặt chẽ với chuyên môn để thực hiện xây dựng đội ngũ CNLĐ vững mạnh ngay tại đơn vị mình; việc đổi mới nội dung, phương thức hoạt

động của công đoàn các cấp trong tỉnh chưa đáp ứng yêu cầu, chưa theo kịp sự phát triển nhanh, đa dạng của CNLD và các loại hình doanh nghiệp; việc nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, việc làm và đời sống CNLD chưa kịp thời; số lượng, chất lượng CNLD chưa đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của sản xuất công nghiệp; số công nhân kỹ thuật có trình độ tay nghề cao còn ít; thu nhập của CNLD còn thấp, đời sống văn hóa tinh thần, điều kiện nhà ở còn nhiều khó khăn,...

Qua quá trình lãnh đạo xây dựng đội ngũ CNLD của Đảng bộ tỉnh Thái Bình giai đoạn 2008-2013, có thể đúc rút một số kinh nghiệm:

Một là, các cấp ủy đảng, chính quyền, đoàn thể nhân dân quán triệt sâu sắc quan điểm của Đảng về vị trí, vai trò của GCCN trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước. Các ngành, các cấp, các đoàn thể phối hợp chặt chẽ trong việc chăm lo, cải thiện và nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đội ngũ CNLD.

Hai là, tăng cường quản lý nhà nước đối với doanh nghiệp, người sử dụng lao động trong việc thực hiện chính sách, pháp luật đối với CNLD giải quyết có hiệu quả những vấn đề bức xúc, cấp bách liên quan trực tiếp đến đời sống vật chất, tinh thần của CNLD. Nâng cao chất lượng đào tạo nghề, trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề cho CNLD; đẩy mạnh xã hội hóa công tác dạy nghề cho người lao động.

Ba là, chú trọng phát triển tổ chức đảng, tổ chức Công đoàn, Đoàn Thanh niên trong doanh nghiệp. Nâng cao vai trò của tổ chức đảng, đoàn thể trong doanh nghiệp. Tổ chức công đoàn các cấp tích cực phát huy tính chủ động, sáng tạo, vai trò tham mưu trong việc thực hiện chức năng đại diện, chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của đoàn viên, CNLD.

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam: Nghị quyết số 20-NQ/TU về “Tiếp tục xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”, 2008

3. Tỉnh ủy Thái Bình: Đề án “Xây dựng đội ngũ công nhân lao động Thái Bình thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước giai đoạn 2009-2020”, Tài liệu lưu Văn phòng Tỉnh ủy, 2009, tr. 6

4, 5. Tỉnh ủy Thái Bình: “Chương trình số 31-CTr/TU, ngày 25-12-2009, của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thái Bình về “Xây dựng, phát triển đội ngũ công nhân Thái Bình giai đoạn 2010-2015”, Tài liệu lưu Văn phòng Tỉnh ủy, 2009

6. Đảng bộ tỉnh Thái Bình: *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Thái Bình lần thứ XVIII*. Tài liệu lưu Văn phòng Tỉnh ủy, 2010, tr. 58-59

7. Tỉnh ủy Thái Bình: Chương trình hành động số 26-CTr/TU “Về việc thực hiện Nghị quyết số 21- NQ/TW của Bộ Chính trị về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế giai đoạn 2012-2020”. Tài liệu lưu Văn phòng Tỉnh ủy, 2013, tr. 2

8, 12. “Báo cáo số 153-BC/TU, ngày 30-10-2013, sơ kết 5 năm thực hiện Nghị quyết 20-NQ/TU của Ban Chấp hành Trung ương về “Tiếp tục xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”. Tài liệu lưu Văn phòng Tỉnh ủy, 2013, tr. 3

9, 11. Liên đoàn Lao động tỉnh Thái Bình: “Báo cáo của Ban Chấp hành Liên đoàn Lao động tỉnh Thái Bình khóa XX tại Đại hội đại biểu Công đoàn tỉnh lần thứ XXI nhiệm kỳ 2008-2013”. Tài liệu lưu Văn phòng Tỉnh ủy, 2008, tr. 4

10. Xem Liên đoàn Lao động tỉnh Thái Bình: “Báo cáo của Ban Chấp hành Liên đoàn Lao động tỉnh Thái Bình khóa XXI tại Đại hội đại biểu Công đoàn tỉnh lần thứ XXII nhiệm kỳ 2013-2018”. Tài liệu lưu Văn phòng Tỉnh ủy, 2013, tr. 4